

DOĞAKA
T.C. DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSI
T.R. EASTERN MEDITERRANEAN DEVELOPMENT AGENCY

İÇİNDEKİLER

GENEL BİLGİLER	2
SOSYAL GÖSTERGELER	6
TARIM	8
SANAYİ	10
KÜLTÜR VE TURİZM	19
ENERJİ	23
DIŞ TİCARET	24
LOJİSTİK	27
OSMANİYE'DE DEVAM EDEN KAMU YATIRIMLARI	28
NEDEN OSMANİYE?	31
TEŞVİK VE DESTEKLER	33

Genel Bilgiler

Osmaniye ili Doğu Akdeniz Bölgesi'nde, Çukurova'nın doğusunda Ceyhan Nehri'nin doğu yakasındaki verimli topraklarda yer almaktadır. Doğuda Gaziantep, güneyde Hatay, batıda Adana, kuzeyde ise Kahramanmaraş illeriyle komşudur. Osmaniye, coğrafi konumu ve doğal yapısıyla tarımsal üretime, hayvancılığa ve ormancılığa elverişli olmakla birlikte son yıllarda gerek çevresindeki illerde genişleyen sanayilerin etkisi gerekse teşvik tedbirlerinin yaygınlaşması ile ilde birçok sanayi sektöründe ekonomik hareketlilik gözlemlenmektedir.

Osmaniye İli Genel Bilgiler

Yüzölçümü	3280 km ²
Nüfus	498.891 (Osmaniye İli) 244.195 (Kent Merkezi)
Nüfus Yoğunluğu	160 kişi / km ²
Nüfus Artış Oranı	% 13,8

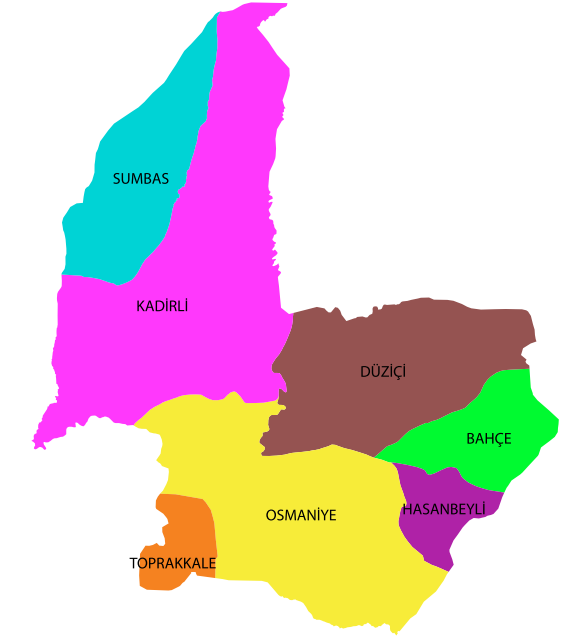
Kaynak: TÜİK

Osmaniye'nin İlçeleri

Osmaniye Merkez, Bahçe, Düziçi, Hasanbeyli, Kadırlı, Sumbas ve Toprakkale olmak üzere 7 ilçeden oluşmaktadır. Bu ilçelerin nüfusları sırasıyla 244.195, 21.077, 79.450, 4.388, 118.119, 15.130 ve 16.622'dir.

İlçe	Toplam Nüfus (Belde ve Köyler Dahil)
Bahçe	21.077
Düziçi	79.450
Hasanbeyli	4.388
Kadırlı	118.119
Merkez	244.195
Sumbas	15.130
Toprakkale	16.622

Kaynak: TÜİK

Coğrafi Yapı

Osmaniye yüzey şekillerinden birçoğunu bünyesinde toplamış ender yerlerden biridir. Arazi güneyden, kuzeye ve doğuya doğru gittikçe yükselir. Osmaniye ilinin batı kesimlerinde Adana Ovasının doğuya doğru olan düzlükleri uzanır. Güneyinde İskenderun Körfezinden doğuya doğru uzanan Amanos Dağları (Gâvur Dağları), kuzeybatı yönünde Toros Dağları, doğusunda Dumanlı, Düldül ve Tırtıl Dağları mevcuttur. Dağlar ile ovalar arasında hafif engebeli araziler mevcuttur. Ovalık arazi en çok Merkez, Toprakkale, Kadırlı ve Düziçi ilçelerinde bulunmaktadır. En yüksek dağları; Düldül Dağı 2.400 metre, Turna Dağı ise 2.285 metredir.

Osmaniye, ülkemizin güneydoğusu ile batısı arasında kara ve demir yolu ulaşımı bakımından geçiş noktası konumundadır. Deniz ile sınırı bulunmayan Osmaniye, Mersin Limanı'na 220 km, İskenderun Limanı'na ise 60 km uzaklıkta bulunmaktadır. Osmaniye'ye en yakın havaalanı Adana (90km) ve Hatay (121km) illerinde bulunmaktadır.

İklim

İlimizde iklim, dağlık ve ovalık alanlarda farklılık göstermekle birlikte, Akdeniz iklimi karakteristiğini taşımaktadır. Genel olarak yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlı geçmektedir. Ortalama sıcaklık 18,2 °C olup, ortalama en yüksek sıcaklık 42,8 °C 'dir. Yağışlar kış ve sonbahar aylarında diğer aylara göre fazla olup, yıllık ortalama yağış miktarı 767,6 mm' dir.

Osmaniye Tarihi

Çukurova'nın doğusunda yer alan Osmaniye ili, binlerce yıllık bir tarihe sahiptir. Buraların tarihi, bilinen en eski dönemlere kadar uzanmaktadır. Osmaniye şehrinin bulunduğu bölge ilk çağlardan itibaren Hitit, Asur, Pers, Grek, Roma, Bizans gibi devletler ile bazı kavimlerin yaşayışlarına sahne olmuştur. Daha sonra Emevi ve Abbasilerin yaşadığı bu topraklara, Türklerin Anadolu'yu fethi ile 1080'li yıllardan itibaren Türk aşiretleri gelmiştir. 12.y.y. başlarından itibaren bölge Türk yurdudur.

Eğitim

Bireylerin ve toplumların karar verme süreçlerini doğrudan etkileyen, beşeri ilişkilerde ve tercihlerde belirleyici etken olan eğitim düzeyi ve kalitesi, genel anlamda sağladığı verimlilik artışı ile, ekonomik ve sosyal kalkınmanın en önemli belirleyicilerinden biridir.

Osmaniye ilinde, sektörlere ara eleman yetiştirilen 30 Mesleki ve Teknik okul bulunmakta olup bu okullarda 1035 öğretmen, 19.712 öğrenciye eğitim vermektedir.

Osmaniye İli için önemli olan nitelikli beşeri sermayenin yetiştirilmesinde gelecekte büyük pay sahibi olması beklenen Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi 2007 yılında kurulmuştur. 5 fakülte, 2 enstitü, 5 meslek yüksekokulunun yer aldığı üniversitede okuyan 7.586 öğrenci bulunmaktadır.

Osmaniye İli Eğitim İstatistikleri

Yükseköğretim (2013-14 Öğretim Dönemi)

	Öğrenci Sayısı	Akademik Personel Sayısı	Fakülte Sayısı	Enstitü Sayısı	Yüksekokul Sayısı	Meslek Y.O. Sayısı
Osmaniye	7.586	276	5	2	3	5

Kaynak: Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Osmaniye 2013-14 Eğitim-Öğretim Dönemi İstatistikleri

Eğitim Düzeyi	Okul Sayısı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı
Okul Öncesi	232	7.502	396
İlkokul	207	42.521	1.876
Ortaokul	138	38.942	1.932
Genel Ortaöğretim	38	13.416	777
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim	30	19.712	1035
Toplam	645	122.093	6.016

Kaynak: Osmaniye İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sağlık

Sağlık sektörüne sağlık personeli açısından baktığımızda ilde 313 uzman hekim, 257 pratisyen hekim, 103 diş hekiminin görevli olduğu görülmekte olup yüz bin kişi başına toplam hastane yatak sayısı 189'dur. Mevcut göstergelerden anlaşıldığı üzere, Osmaniye, sağlık sektöründe, özellikle hastane yatırımı yapacak kişiler açısından, nüfusu ve sektördeki talep itibarıyla potansiyel bir pazar olarak görülmektedir.

Osmaniye Hastane ve Yatak Sayıları, 2013

	Hastane Sayısı (Kamu, Üniversite)	Hastane Sayısı (Özel)	Hastane Yatak Sayısı
Osmaniye	3	5	944

Kaynak: Osmaniye İl Sağlık Müdürlüğü

Tarım

Osmaniye ilinin tarımsal ürün üretiminde gerek üretim alanı gerekse ürün miktarı bakımından en önemli yeri tahıllar ve diğer bitkisel ürünler almaktadır.

İlin 125.012 hektar tarım alanı bulunmaktadır. Tarım arazilerinin % 84,2'lik kısmını tarlalar, kalan kısmını ise meyve, sebze arazileri ve nadasta bulunan araziler oluşturmaktadır.

“ Türkiye'nin yer fıstığı üretiminin %'36'ı
Türkiye'nin turp üretiminin %80'i
Türkiye'nin mısır üretiminin %7'si
Türkiye'nin soya üretiminin %5'i
Osmaniye'de gerçekleşmektedir. ”

İlde buğday, yer fıstığı, mısır, ayçiçeği, soya, turp ön plana çıkan ürünlerdir. Ayrıca Osmaniye ilinde kiraz, yağlı zeytin ve portakal üretimi önem arz etmektedir.

Osmaniye'de Üretilen Bazı Tarım Ürünlerinin Üretim Alanı ve Miktarları

	Üretim Alanı (da)	Üretim Miktarı
Buğday	569.108	241.226
Yer Fıstığı	119.837	42.059
Mısır	369.013	471.268
Ayçiçeği	47.768	11.890
Soya	15.900	5.908
Turp	40.550	125.000
Zeytin	121.904	73.451
Portakal	9.208	32.762

Kaynak: Osmaniye İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Örtü Altı Tarım Uygulamaları

Osmaniye'de 26 adet plastik sera, 7 adet yüksek tünel ve 1.006 adet alçak tünel bulunmaktadır. Tarım alanında yatırım yapacak kişi ve firmalar açısından bu alanda yatırım potansiyeli olduğu düşünülmektedir.

Hayvansal Üretim

Türkiye'deki büyükbaş hayvan sayısının % 1'ine sahip Osmaniye ilinde 2013 yılında 874.188.750 TL'lik bitkisel üretim değeri ve 328.761.689 TL'lik hayvansal üretim değeri bulunmaktadır.

	Bitkisel Üretim Değeri (Bin TL)	Hayvansal Ürünler Değeri (Bin TL)
Osmaniye	874.189	328.762

Kaynak: Osmaniye İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Sanayi

Osmaniye'nin ekonomik yapısı tarıma dayalı olarak gelişme göstermiştir. Gerek coğrafi konumu gerekse de iklim yapısının tarıma elverişli olması nedeniyle başlarda tarım ekonominin öncü sektörü olmuştur.

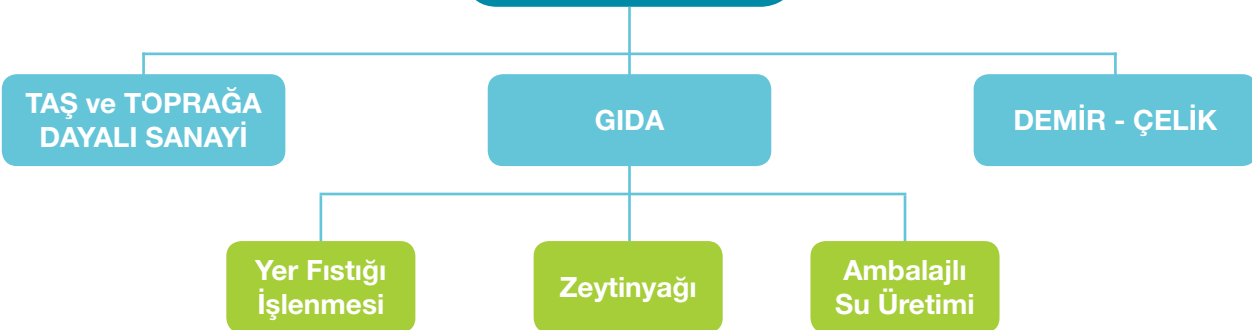
Çevresindeki illerde genişleyen sanayinin baskısı ve Osmaniye ilinin kalkınmada öncelikli iller arasına girmesiyle birlikte ile verilen teşviklerle çeşitli sektörler için önemli yatırımlar gerçekleştirilmiştir. Bu yatırımlardan demir-çelik sektörü payını önemli ölçüde almıştır. Bu sebepten ötürü demir-çelik sektörü Osmaniye ilinde önemli bir sektör haline gelmiştir.

Tarım ve gıda sektörlerinde ise bazı ürünlerde Türkiye'deki üretimin en yüksek seviyelerine ulaşılmıştır. Tarıma dayalı sektörlerden yer fıstığı işlenmesi ve ürün farklılaştırması yolu ile yer fıstığından katma değeri yüksek ürünler elde edilmesi sanayileşmeye paralel olarak gelişme eğilimindedir.

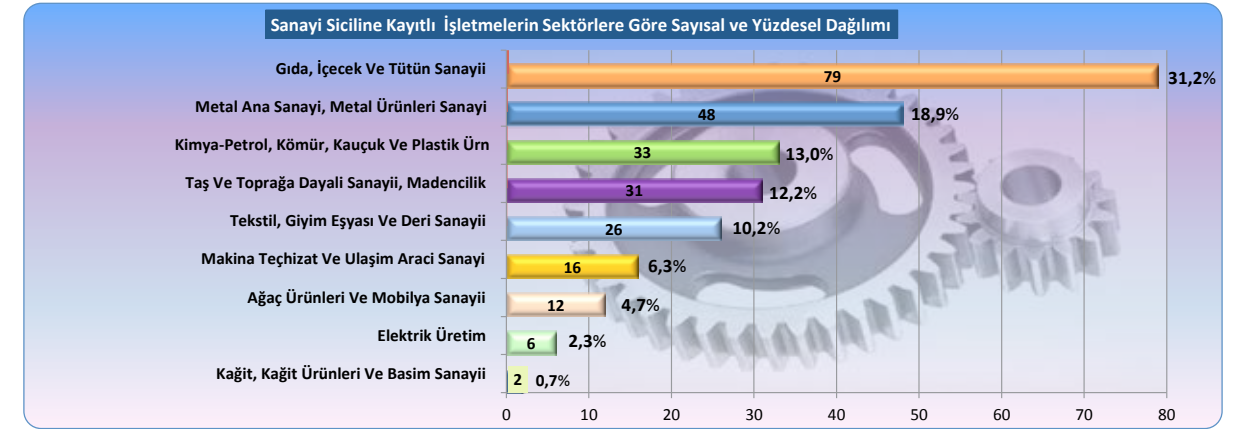
Genel olarak Osmaniye ekonomisine yön veren dinamizmi sağlayan sektörler; tarıma dayalı gıda sanayi, demir çelik ve taş ve toprağa dayalı sanayi sektörüdür.

Osmaniye İlinde Öne Çıkan Sektörler

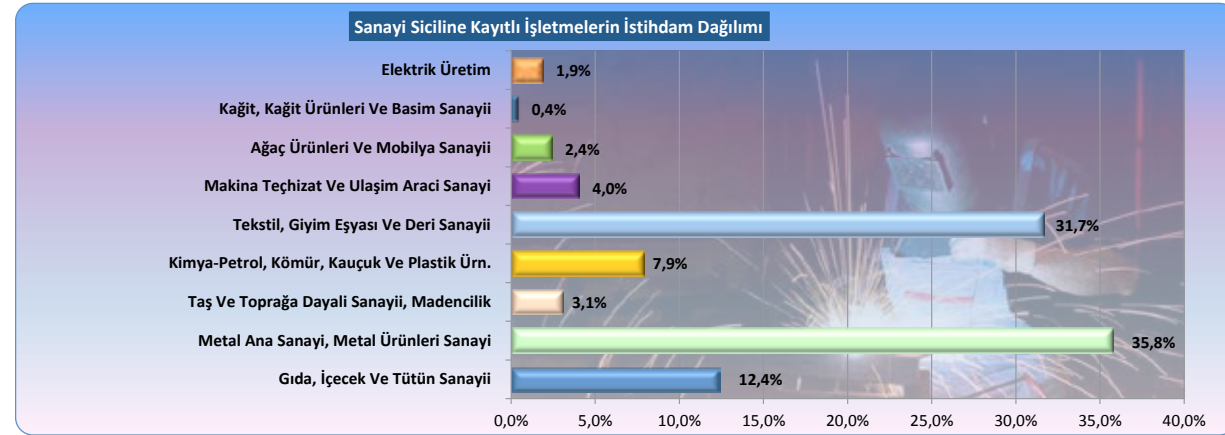

Sanayi siciline kayıtlı toplam 253 firmanın bulunduğu Osmaniye'de, bu firmalardan 79'i gıda sektöründe yer almaktadır. Gıda sanayi sektörünün firma sayılarına göre toplam sanayi içindeki oranı % 31,2'dir ve ilk sırada gelmektedir. Gıda sektörünün ardından 48 firma ve % 18,9'lık pay ile metal ana sanayi gelirken, bu sektörleri sırası ile kimya-petrol, kömür ve plastik sanayi ve taş toprağa dayalı sanayi takip etmektedir.

Kaynak: Osmaniye İl Bilim, Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü

Osmaniye ilinde, metal ana sanayi istihdam yaratma bakımından % 35,8'lik pay ile ilk sırada gelirken, ikinci sırada % 31,7'lik pay ile dokuma giyim eşyası ve deri sanayi, üçüncü sırada % 12,4'lük pay ile gıda sanayi, dördüncü sırada % 7,9'luk pay ile kimya-petrol, kömür kauçuk ve plastik ürünleri sanayi ve beşinci sırada % 4'lük pay ile makine, teçhizat ve ulaşım aracı sanayi bulunmaktadır.

Kaynak: Osmaniye İl Bilim, Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü

Demir Çelik Sektörü

Dayanıklılığı, güvenilirliği, yaygın kullanım alanı, çevre dostu özelliği ve birçok teknik üstünlüğü ile çağdaş toplum yaşantısının ayrılmaz bir parçası olan demir-çelik, geçmişten bu yana, sanayileşmenin temelini ve kalkınmanın itici gücünü oluşturmaktadır. Demir-çelik ürünleri, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de dayanıklı tüketim malları ve yatırım malları endüstrilerinin ana girdisi durumundadır. Bu nedenle, bir ülkenin yassı çelik üretim düzeyi, o ülkedeki refahın ve gelişmişliğin en önemli göstergelerinden birisi olarak kabul edilmektedir.

Mevcut durum itibariyle Türkiye, dünyadaki 65 tane çelik üreten ülke arasında 8. sırada, Avrupa'daki çelik üreticileri arasında ise Almanya'dan sonra 2. sırada yer almaktadır. Ülkemizde çelik üretim artışının, Çin ve Hindistan gibi büyük üreticilerin üretim artışlarının ardından üçüncü sırada yer alması, Türkiye'nin demir çelik üretiminde belli bir seviyeye geldiğini göstermesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Ülkemizde ham çelikten nihai mamul üreten 21 üreticiden 7'si Marmara, 6'sı Ege, 4'ü Akdeniz, 3'ü Karadeniz ve 1'i İç Anadolu bölgesinde faaliyet göstermektedir. Bunun yanı sıra 126'ya yakın haddehanede kütükten profil, filmaşın, nervürlü ve düz inşaat demiri üretimi yapılmaktadır. Demir çelik sektöründe, faaliyet gösteren yaklaşık 147 kuruluşta, 30.000'in üzerinde kişi istihdam edilmektedir.

2011 yılında, 34,1 Milyon tonluk ham çelik üretimi gerçekleştiren Türkiye, 2012 üretimini %5,2 artırarak 35,9 milyon tona çıkmıştır. 2013 yılında bu rakam 34,6 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılında, elektrik ark ocaklı tesislerin, ham çelik üretimleri 24.7 milyon tona ulaşmışken entegre tesislerin üretimleri yıllık %6,5 artışla 9,93 milyon ton seviyesini geride bırakmıştır.

Bölge; enerjiden demir-çelik sektörüne özellikle son beş yılda yakaladığı yatırım cazibesi ile çok yakında Türkiye'nin gelecekteki sayılı sanayi merkezlerinden biri haline gelecektir.

Türkiye'deki ilk 500 sanayi kuruluşu arasında 2012 yılında yer alan 11 firma, Osmaniye – İskenderun Bölgesindeki Demir Çelik sektöründe faaliyet gösteren firmalardır. Sektör, 26 imalatçı firması, 4200 çalışanı, ihracattaki yükselen eğilimi ile Osmaniye'deki lokomotif sektörler arasında yer almıştır.

Gıda Sektörü

2014 yılında Osmaniye ilinde gıda sektöründe faaliyet gösteren 736 firma bulunmaktadır. Yer fıstığı ve yer fıstığına bağlı olarak üretilen ürünler, yağ-zeytin işleme, un ve unlu mamuller üretim tesisleri, gıda paketleme tesisleri ilin ekonomisine ve tanıtımına büyük katkı sağlamaktadır.

	İmalat Hane Sayısı
Un ve Unlu Mamuller	121
Yağ-Zeytin İşleme	15
Yer Fıstığı İşletmesi	97
Süt ve Mamul Ürünleri İşletmesi	63
Gıda Paketleme	31

Kaynak: Osmaniye İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Yer Fıstığı

1987 yılında NC-7 çeşidinin ülkemizde tescil edilmesinden sonra Osmaniye'de ağırlıklı olarak bu çeşit ekilmeye başlamıştır. Bu çeşidin tohum renginin saman sarısı renginde olması nedeniyle başlangıçta tüccarlar tarafından fazla rağbet görmemiş, ancak daha sonra üretimin bu çeşide kayması nedeniyle pazarlamadaki sorunlarda kendiliğinden ortadan kalkmıştır. Bugün itibarıyla Çukurova bölgesinde üretilen yerfıstığının tamamına yakın kısmını NC-7 çeşidi oluşturmaktadır.

Osmaniye yerfıstığı Osmaniye tarımının en önemli ürünü olup Osmaniye'nin sembolü haline gelmiştir. Türkiye'de, yerfıstığı ekim alanının % 37'si ve üretiminin % 36'sı Osmaniye'de gerçekleştirilmektedir. 2013 yılında Osmaniye'de yer fıstığının toplam ekim alanı 119.837 dekar olup bu alandan 42.059 ton yer fıstığı elde

edilmiştir. Bu üretim miktarı ise 105.806.600 TL'lik bir yerfıstığı pazarı oluşturmaktadır. Çevre illerde üretilen yerfıstığının da büyük bir kısmı ilimizden pazarlanmakta olup toplam Türkiye yer fıstığı pazarlamasının yüzde 90'ı Osmaniye üzerinden yapılmaktadır.

Osmaniye'de irili ufaklı 350 adet işletmede yerfıstığı işlenerek pazara sunulmaktadır. Bu işletmelerden 41 adedi markalaşarak ambalajlı ürünler üretmekte diğerleri kabuklu ya da kabuksuz ham madde olarak yarı mamul ürün halinde yerfıstığı işlemekte ve pazarlamaktadır. Özellikle ildeki kadın istihdamı açısından büyük önem taşıyan yerfıstığı işletmelerinde çalışan kişiler vasıtasıyla yaklaşık 3500 aile geçimini sağlamaktadır.

175.000 metrekarelik alanda 38 işletmenin kurulu olduğu Osmaniye Fıstıkçılar Sitesi'nde yerfıstığı işleyen ve pazarlayan işyerleri bir arada çalışmaktadır.

Bu sektörde yerfıstığı üretiminden işletmelerde çalışanlara kadar geçim sağlayan aile sayısı ise yaklaşık 10 bindir.

Osmaniye ili mevcut sektörleriyle ve potansiyel yatırım alanlarıyla güçlü adımlarla ilerlemektedir. 2013 yılında Osmaniye ilinde 34 firma yatırım teşvik belgesi alarak 493.290.085 TL toplam sabit yatırım tutarıyla 1516 kişiye istihdam olanağı sağlamıştır.

Organize Sanayi Bölgeleri

Osmaniye'de 2 adet Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır.

Adı	Büyüklüğü (Ha.)	Toplam Sanayi Parseli	Üretimde Firma Sayısı	Çalışan Kişi Sayısı
Osmaniye OSB	699	137	98	9.305
Kadirli OSB	120	38	22	598

Kaynak: Osmaniye İl Bilim, Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü

Osmaniye Organize Sanayi Bölgesi

1994 yılında kurulmuş olan Osmaniye Organize Sanayi Bölgesi Yumurtalık Serbest Bölgesi'ne 35 km, İsdemir Limanı'na 45km, İskenderun Limanı'na 63 km, Adana Şakirpaşa Havaalanı'na 95 km, Toprakkale D.D.Y. İstasyonu'na 10 km, mesafededir. Bölgenin Adana-Osmaniye Devlet Yolu'na bağlantısı Büyük Tüysüz Köy yolundan sağlanmaktadır. Yol asfalt olup uzunluğu 6 km'dir. 137 parsel mevcut olup, parsellerin tümü yatırımcılara tahsis edilmiştir. Üretimde olan tesislerdeki istihdam sayısı 9.305 kişidir.

Kadirli Organize Sanayi Bölgesi

Kadirli OSB, Yusuf İzzettin Köyü, İnebeyli Döğüştepe'de 120 hektarlık alan üzerinde 2000 yılında kurulmuştur. Kadirli OSB, Kadirli'ye 5 km, Osmaniye otoban girişine 35 km, Adana Ceyhan Otoban girişine 50 km, Adana Havaalanı'na 90 km, İskenderun Limanı'na 100 km, Mersin Limanı'na 180 km mesafededir. Altyapı inşaatı, içme suyu, enerji nakil hattı ve iç dağıtım hattı tamamlanmıştır. Kadirli OSB'de 38 adet parsel mevcuttur. 34 parsel yatırımcıya tahsis edilmiş, 4 parsel boş durumdadır. Faal 22 tesiste istihdam sayısı 598 kişidir.

Küçük Sanayi Siteleri

Osmaniye il sınırları içerisinde 5 adet küçük sanayi sitesi bulunmaktadır. Bu 5 Sanayi Sitesi faaliyette bulunmakta olup, 931 işyerinde toplam 3.245 kişi çalışmaktadır. Ayrıca Osmaniye Marangoz ve Mobilyacılar K.S.S., Kadirli Marangoz ve Mobilyacılar KSS ile Toprakkale KSS yapımı devam etmekte olan sanayi siteleridir.

Adı	Faaliyete Başlanan Yıl	Toplam İşyeri Sayısı	Mevcut İstihdam
Osmaniye 1. KSS	1979	350	1.500
Osmaniye 2. KSS	1991	250	1.250
Kadirli KSS	1977	153	213
Bahçe KSS	2004	78	140
Düziçi KSS	2008	100	142
Toplam		931	3.245

Kaynak: Osmaniye İl Bilim, Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü

Kültür ve Turizm

Osmaniye'nin bulunduğu bölge, tarihin en eski dönemlerinden beri yerleşim yeri vasfını korumuş ve birçok medeniyetin etkisi altında kalmış, önemli oranda tarihi ve kültürel eserlerin bulunduğu bir coğrafyada yer almaktadır. Kültür ve doğa turizm potansiyeli, flora zenginliği, eski bir tarihe sahip olup medeniyetlere beşiklik etmesi ve yöresel mutfak kültürüyle Türkiye'de önemli konuma sahip bir bölgedir.

Çukurova'da, Ceyhan Nehri'nin doğu yakasında yer alan Osmaniye; Ceyhan Nehri, Hamis, Karaçay, Kesiksuyu ve Sabun Çayları nedeniyle sulak, hem de Çukurova'yı doğuya bağlayan yolların kavşağında olması nedeniyle işlek bir bölgedir. Çukurova'ya has zengin tarım toprakları ve geniş ormanlara sahip olan Osmaniye'de Türkiye'nin ilk açık hava müzesi olan Karatepe Aslantaş Açık Hava Müzesi ve Kastabala Ören Yeri önemli turizm kaynaklarıdır.

Kastabala (Hierapolis) Şehri

Osmaniye iline 15 kilometre uzaklıktaki Kesmeburun Köyü ve Bahçe Köyü sınırları içindedir. Osmaniye'den Cevdetiye, Kesmeburun üzerinden Karatepe-Aslantaş ören yerine ulaşan yolun doğusunda bulunan kalenin eteklerinden başlayarak kalıntıları çepeçevre birkaç kilometrekarelik alanı kaplayan Kastabala ören yeri ilk kez 1875 yılında ayrıntılı olarak tanımlanmıştır.

Kastabala'nın günümüze ulaşan antik yapı kalıntıları arasında en önemlileri sütunlu caddesi ve beş bin seyirci kapasiteli tiyatrosudur. Bunun yanı sıra iki kilise, kale, Roma hamamı, stadyumu, kentin dört bir yanını çevreleyen nekropoller (kaya oyma ve anıt mezarları) kentin yaklaşık 5 km kuzey - doğusunda Ceyhan Nehri üzerindeki su kemeri kalıntısıyla Kastabala, Osmaniye'nin ve yörenin en önemli ören yerlerindedir.

Zorkun Yaylası

Amanos Dağları üzerinde Çukurova bölgesinin ve Osmaniye'nin en önemli ve en eski yaylalarındandır. Yaz mevsiminde nüfusu 60 bine kadar ulaşmaktadır. Çam, sedir, köknar ağaçları içindeki yaylaya 26 km. asfalt yolla ulaşılmaktadır. Her yıl Ağustos ayı içerisinde çeşitli etkinliklerle gelenekselleşen Çocuk Şenliği yapılmaktadır. Yayla bünyesinde kamp kurmaya ve piknik yapmaya elverişli tesis ve imkanlar bulunmaktadır.

Karatepe-Aslantaş Açık Hava Müzesi

Karatepe, Geç Hitit Çağında (M.Ö. 8 yy.) Adana Ovası Hükümdarı Asativatas tarafından, krallığını kuzeydeki vahşi kavimlere karşı korumak üzere, bir hudut kalesi olarak yaptırılmıştır. Buradaki Finike (çivi) yazıları sayesinde, önceleri tam çözülememiş olan Hitit hiyerogliflerinin okunmasına imkan sağlayan bir anahtar ele geçmiştir. Dünya üzerindeki Hitit yazıları ilk defa burada okunmuştur. Bu yazıların çözülmesiyle Anadolu'da M.Ö. 2000 yılına kadar giden hiyeroglif yazıların tamamı okunmuştur.

Karatepe-Aslantaş Müzesindeki eserler, mimari bir bütünün parçaları oldukları için yerlerinden sökülüp kapalı bir müzeye taşınmamıştır. "Türkiye'deki ilk Açık Hava Müzesi" kurularak eserlerin burada sergilenmesi yoluna gidilmiştir.

Kadirli Ala Cami

Roma tapınağı iken Bizanslılar devrinde Hristiyan bazilikası haline getirilmiş ve daha sonra da Türklerin burayı fethetmeleri ile 1489'da camiye çevrilmiştir.

Suriye tarzının etkileri görülen bazilika, XII. yüzyılda apsisten yararlanılarak kiliseye, 1489'da ise Dulkadiroğulları Beyi Alaüddeve tarafından bir minare ve mihrap ilavesi ile camiye dönüştürülmüştür. Roma, Bizans ve Osmanlı döneminde önemli bir dini yapı olan Kadirli Ala Cami'nin altında Bizans dönemine ait mezar odaları vardır. Eserin batı köşesinde tapınak duvarları üzerine yapılmış kısa ve silindirik gövdeli minaresi Türk devrinden kalmadır. İçerisinde yapıldığı çağa ait mozaikler de bulunmaktadır.

Karatepe Kilimleri

Osmaniye'nin Kadirli ilçesine bağlı Karatepe Köyünde yapılan dünyaca ünlü Karatepe Kilimleri doğal yün ve kök boya kullanılarak hazırlanmaktadır. Bu kilimlerin son yıllarda ev ve işyerlerinde dekorasyon amaçlı olarak kullanımı artmaktadır.

Toprakkale Kalesi, Hemite (Amuda) Kalesi, Harun Reşit Kalesi, Kaypak (Savrandı) Kalesi, Çardak Kalesi, Karafenk Kalesi, Babaoğlan Kalesi, -Olukbaşı- Ürün Yaylaları, Sumbas-Bağdaş Yaylası, Kadirli-Maksutoğlu, Beyoğlu-Savrunközü-Dokurcun ve Çiğşar Yaylaları, Hasanbeyli-Almanpınarı Yaylası, Kırmıtlı Kuş Cenneti diğer önemli turizm değerleridir. Amanos Dağları ile Toros Dağları gerek flora, gerekse faunası ile birçok endemik bitki çeşitliliğine sahiptir. Akdeniz ikliminin yaşadığı Osmaniye' de Akdeniz bitkilerinin tamamına yakını yetişmektedir. İl arazilerinin yaklaşık %42 'sini kaplayan orman ve fundalıklar flora zenginliği ile dikkat çekmektedir. Dünyanın hiçbir yerinde bulunmayan bazı bitkiler (Krokos, Çukurova Orkidesi, Çukurova menekşesi) sadece bu yörede yetişmektedir. Doğal floranın uygun olması nedeniyle tıbbi aromatik bitkilerin kültüre alınarak yetiştiriciliği yapılabilir.

Haruniye Kaplıcaları

Haruniye Kaplıcası, Osmaniye ili, Düziçi ilçesinin 15 km kuzeyinde, Kuşçu Köyü sınırları içinde Düldül Dağı eteklerinde yer almaktadır. Kaynak, doğal çıkışlıdır. Kalsiyum, magnezyum, sülfür, sülfat, bikarbonatlı termal sular, aynı zamanda 4 mg/lit florür, 332 mg/lit karbondioksit içermekte olup radyoaktif özelliğe sahiptir. 25 lt/sn akım değerine 3.542 banyo/kişi / gün ve 524 yatak kapasitesine sahiptir. Kaplıcanın suları tedavi amaçlı kullanıldığında; eklem kireçlenmesi, kas-eklem ağrısı, kronik bel ağrısı, inme, sinir ağrılarına iyi gelmekte, ortopedik ameliyat ve kırıklar sonrası rehabilitasyona yararlı olmaktadır.

Ayrıca kaplıca suyu içme olarak kullanıldığında; mide ve ince bağırsak rahatsızlıklarına, kronik ülser, şeker hastalığı, gut hastalığı, böbrek ve idrar yolu taşlarının önlenmesine, taş kırma ve taş ameliyatları sonrası ve kronik idrar yolları iltihapları rahatsızlıklarına iyi gelmektedir.

Mutlaka Görülmesi Gereken Diğer Yerler

- Kırmıtlı Kuş Cenneti
- Savrun Kanyonu
- Hemite Kalesi

Enerji

Osmaniye yer altı ve yer üstü kaynaklar bakımından önemli bir ilimizdir. Çevresinde bulunan akarsular ve baraj gölleri sayesinde elektrik üretiminde ve tarımsal sulama konusunda herhangi bir sorun yaşanmamaktadır.

Osmaniye ilimizde yer alan dört barajdan ikisinde elektrik enerjisi üretilmektedir. Aslantaş ve Berke Barajları Ceyhan Nehri, Kalecik Barajı Kalecik Çayı ve Mehmetli Barajı Kesiksuyu Çayı üzerinde kuruludur. Aslantaş ve Berke Barajı'nın üretim gücü 648 MW ve yıllık elektrik üretimi 2.277 GWh'tir. Bu üretimin yüzde 73,4'ü Berke Barajından sağlanmaktadır. Barajlarımız toplam 134 bin ha. alanı sulamaktadır. Bu sulamanın yüzde 88'ini Aslantaş Barajı sağlamaktadır.

Osmaniye gerek güneşlenme sürelerinin uzunluğu gerekse rüzgar enerjisi potansiyellerinin varlığı ile yenilenebilir enerji kaynakları açısından da oldukça avantajlı bir konuma sahiptir. Osmaniye'de bulunan rüzgâr enerjisi santralleri 2009'dan günümüze aktif olarak çalıştırılmaktadır.

Ülkemizde güneş enerjisi potansiyelinde Güneydoğu Anadolu Bölgesi ilk sırada gelmektedir. Akdeniz Bölgesi ise ikinci sırada yer almaktadır. Akdeniz Bölgesinde yer alan Osmaniye ilinin güneşlenme değeri 1650 kWh/m²-yıldır.

Türkiye'nin yıllık toplam güneşlenme süresi 2.699 saat, günlük ortalaması ise 7,5 saattir. Osmaniye'de günlük ortalama güneşlenme süresi 8,1 saat olup Türkiye ortalamasının üzerindedir.

Coğrafi yapılar rüzgar enerjisinin kullanımını olanaklı kılan en önemli etkenler arasında yer almaktadır. Tepeler, platolar ve uçurumlar bir rüzgar tribününün kurulabileceği en iyi yerler arasında sayılabilir. Dünya rüzgar kaynağı 53 TWh/yıl olarak hesaplanmaktadır. 2020 yılına kadar dünya elektrik tüketiminin % 12'sinin rüzgar enerjisinden karşılanması öngörülmektedir. Dolayısıyla dünya için rüzgar enerjisi önem arz etmektedir.

Rüzgar enerjisine yapılan yatırımlarla, Türkiye 2619,15 MW'ı aşan kurulu güce ulaşmıştır. Türkiye üretiminin %5,15'ini karşılayan Osmaniye ilinde kurulu 135 MW güce nazaran, ilin 718 MW'lık potansiyeli göstermektedir ki bu üretim gücüne rağmen yatırımlar tüm mevcut potansiyeli kullanmada yetersiz kalmaktadır (Türkiye Rüzgar Enerjisi İstatistik Raporu).

Dış Tİcaret

Küresel çapta yaŐanan ekonomik krizlere rağmen Osmaniye son yıllarda göstermiŐ olduğu ekonomik performans ile ihracat düzeyini arttırma eğilimi izlemektedir.

Yıl	İhracat (USD)	İthalat (USD)
2006	\$1.319.929	\$10.119.151
2007	\$2.737.137	\$35.775.742
2008	\$6.820.809	\$47.646.585
2009	\$9.752.500	\$28.153.706
2010	\$75.120.073	\$326.764.957
2011	\$131.537.388	\$836.774.173
2012	\$117.870.966	\$839.993.612
2013	\$132.662.063	\$707.423.317

Kaynak: TÜİK

Kaynak: TÜİK

2009'dan 2010 yılına gelindiğinde ihracatın bir önceki yıla göre 8 kat arttığı ve bu artışın tamamına yakının demir elik sektöründeki ihracat artışında kaynakladığı görülmektedir. 2011 yılında da ihracat 2010 yılındaki değerin yaklaşık 2 katına çıkmıştır. 2012 yılında yaŐanan çok az bir düşüŐün ardından Osmaniye, 2013 yılında 133 milyon dolarlık bir ihracat rakamına ulaşmıştır.

Osmaniye'de faaliyet gösteren firmalar bugün İtalya ve Ortadoğu ülkeleri gibi birçok yeni pazara ürün ihraç etmektedir. 2013 yılında Osmaniye'den toplam 78 ülkeye ihracat gerçekleştirilmiştir.

İhracat Yapılan İlk 10 Ülke (Bin ABD Doları)

Ülke	İhracat (Bin ABD \$)	%
Irak	25.870	21,95
Peru	20.581	17,46
Birleşik Arap Emirlikleri	14.608	12,39
Portekiz	13.340	11,32
Mısır	8.895	7,55
İtalya	7.338	6,23
Suudi Arabistan	3.869	3,28
Romanya	3.402	2,89
Yunanistan	3.225	2,74
Endonezya	3.100	2,63

Kaynak: Türkiye İhracatçılar Meclisi

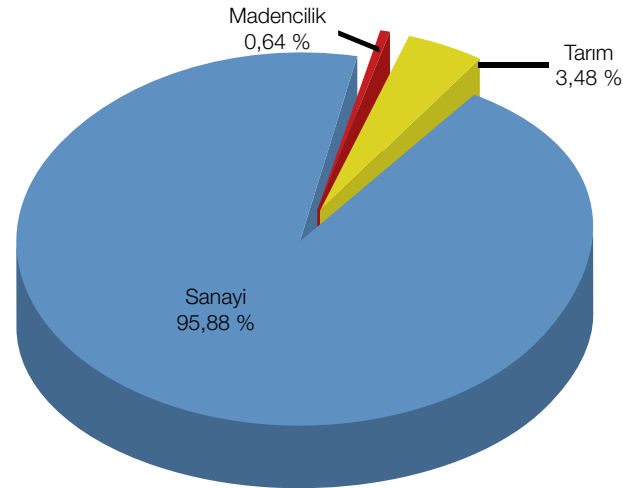
İhracatın Ana Sektörler İtibarıyla Dağılımı (%)

İhraç edilen ürünler arasında sanayi ve tarım ürünleri ön plana çıkmaktadır.

I. Tarım	3,48
II. Sanayi*	95,88
III. Madencilik	0,64
Toplam	100,00

Kaynak: Türkiye İhracatçılar Meclisi

*Sanayi içerisinde demir çelik sektörü yaklaşık %76'lık pay ile ihracat içindeki en büyük paya sahip sanayi alt sektörüdür.

LOJİSTİK

Osmaniye coğrafi konumu, hızla gelişen sanayisi, tarımsal üretim kapasitesi, tarıma dönük endüstriyel üretim potansiyeli ile bir üretim merkezi haline gelmektedir. Coğrafi konumu ile Akdeniz'in Asya'ya bağlandığı en uygun noktadır. Gerek Ortadoğu'ya gerek İran ve Türkiye Cumhuriyetlere karayolu ve yeni yapılacak olan hat geliştirme projeleri vasıtasıyla demir yolu ile taşıma koridorlarında önemli bir kavşak noktasıdır. Körfezde yeni özelleştirilen Limak İskenderun Limanı, yeni inşa edilecek Tosyalı Limanı ile bölge büyük bir yük ithalat ve ihracat noktası olacaktır.

Osmaniye aynı zamanda Türkiye'nin kuzey-güney taşıma koridorunun da geçiş noktasında yer almaktadır. İl özellikle demir çelik sektöründe bir üretim merkezi olma yolunda hızla ilerlemektedir.

Demir-çelik beslenen yan sanayilerin, ürün üreticilerinin de bölgedeki kapasitelerinin artması beklenmektedir. Bu amaçla hazırlanmış bulunan "İskenderun Lojistik Köyü ile Antakya ve Osmaniye Lojistik Destek Merkezleri Mastır Planı"nda Osmaniye bölgesinde Organize Sanayi Bölgesine yakın demir yolu üzerinde, Adana - Antakya yoluna cepheli bir Lojistik Merkez kurulması planlanmıştır. Bu plana göre İskenderun'da kurulacak olan lojistik köyün bir uzantısı olarak, Tosyalı Limanı ile demiryolu bağlantılı, limana destek olacak, Osmaniye Lojistik Merkezi kurulması çalışmalarına başlanmıştır.

Bölge Türkiye'nin en geniş kapsamlı bölgesel gelişim planı olan GAP projesinin de yurt dışına açılış kapısıdır. GAP Bölgesinde üretim için gereken hammadde ve yardımcı mamul ithalatı ve bölgede üretilecek olan endüstriyel ürünlerin ihracatı için bölge bir lojistik merkez haline alacaktır. Dolayısıyla Osmaniye ve yakın çevresi bu bölgeden doğuya olacak kara yolu ve demir yolu taşımalarının başlangıç ve bitiş noktası olacaktır.

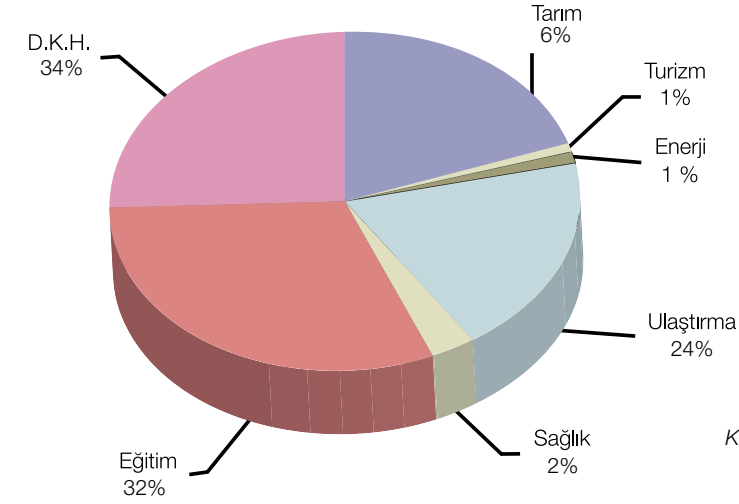
Osmaniye'de Devam Eden Kamu Yatırımları

Osmaniye'de gerek 2013 yılı gerekse önceki yıllarda devlet öncülüğünde büyük ölçekli yatırım projeleri gerçekleştirilmektedir. 2013 yılı içerisinde devam eden yatırımlara ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Sektör Adı	Proje Sayısı	Biten Proje Sayısı	Proje Bedelleri Toplamı (TL)	2012 Yılı Ödeneği	Dönem Sonuna Kadar Yapılan Nakdi Harcama (TL)
Tarım	35	14	116.654.826	16.338.877	14.835.143
Turizm	4	2	7.859.915	4.394.185	3.275.453
Sağlık	8	2	11.363.840	6.267.656	5.689.697
Ulaştırma	317	208	167.249.210	53.374.705	54.956.207
Enerji	4	0	13.500.00	258.000	217.060
Eğitim	61	21	187.492.905	79.494.836	73.421.986
DKH	74	49	122.996.863	88.322.452	77.308.541
Toplam	503	296	627.117.559	248.450.711	229.713.087

Kaynak: Osmaniye Valiliği, İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü

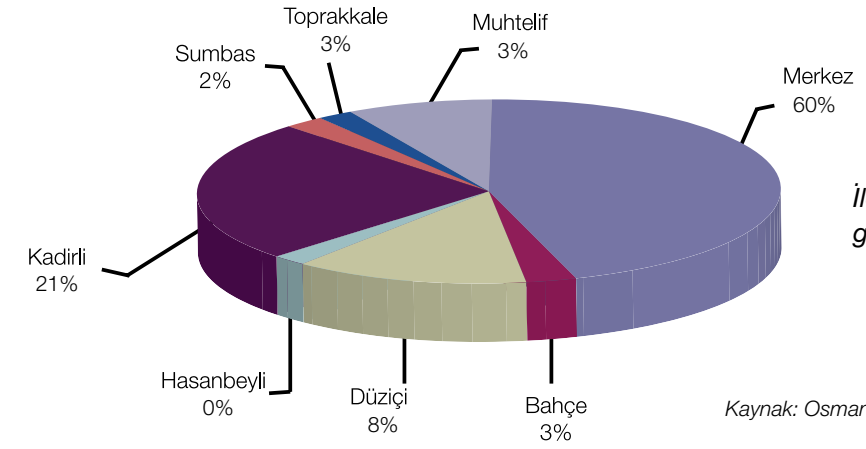
İl genelinde gerçekleştirilen yatırımlara yapılan harcamalara bakıldığında en çok ödeneğin, %34'lük pay ile içerisinde kanalizasyon, harita-kadastro, imar planı, çeşitli inşaatlar ile içme suyu gibi kalemlerin yer aldığı Diğer Kamu Hizmetleri (D.K.H.) sektöründe gerçekleştiği, bu sektörü %32'lik pay ile Eğitim Sektörü ve %24 pay ile Ulaştırma Sektörünün takip ettiği belirlenmiştir.

2012 yılında kamu yatırımlarına yapılan harcamaların sektörel bazda oransal büyüklükleri.

Kaynak: Osmaniye Valiliği, İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü

2013 yılında kamu yatırımlarına yapılan harcamalara ilçeler bazında bakıldığında en çok harcamanın; 143 Milyon 978 Bin TL ile Merkez ilçede (Osmaniye) gerçekleştiği, bu ilçeyi ise; 47 Milyon 852 Bin TL harcama ile Kadırlı ilçesi ve 17 Milyon 732 Bin TL harcama ile Düziçi ilçesi izlemiştir. Birden fazla ilçeyi (Muhtelif) kapsayan yatırımlara yapılan harcama ise 5 Milyon 349 Bin TL olarak gerçekleşmiştir.

İlçelere göre yapılan harcamaların oransal gösterimi

Kaynak: Osmaniye Valiliği, İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü

Önemli Sosyal Projeler

Osmaniye'de yapımları tamamlanmak üzere olan Korkut Ata Üniversitesi'nin 'Derslik ve Merkezi Birimler İnşaatı', Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü'nün 'Olimpik Yüzme Havuzu' ve İl Sağlık Müdürlüğü'nün 'Osmaniye Ağız Ve Diş Sağlığı Merkezi' projeleri öne çıkan kamu yatırımları arasındadır.

Önemli Kültür ve Turizm Sektörü Projeleri

Kadirli Ala Cami: Rölöve ve müdahale dönem analizleri projesi Adana Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü tarafından onaylanmıştır. Kurul kararında istenilen restorasyon projesi, restitüsyon projesi, kazı eylem planı ve koruma alanı sınırı koruma bölge kuruluna gönderilmiştir. Restorasyon çalışmaları devam etmektedir.

Neden Osmaniye?

1. Sanayi Sektörünün Avantajları

- Sektörel deneyim, güçlü ticari ortaklık imkanları
- Kalifiye ve ucuz işgücü
- Ortadoğu vb. gelişen pazarlara yakınlık
- Ana ulaşım ağlarına yakınlık
- Devlet destek ve teşvikleri, DOĞAKA'nın bölge bazında yürüttüğü mali destek programları
- Üniversitenin varlığı

2. Tarım ve Hayvancılık Sektörünün Avantajları

- Bölgeye has ürünlerin varlığı (Yer fıstığı, turp, portakal, soya)
- Seracılık potansiyeli
- İklim şartlarının tarım ve hayvancılık için elverişli olması (Süt ve süt ürünleri, zeytincilik faaliyetleri, kiraz üretimi)
- Sulanabilir tarım arazileri
- Tarıma dayalı sanayinin varlığı (Yer fıstığından çeşitli ürünlerin üretilmesi potansiyeli, bitkisel yağ üretim potansiyeli)

3. Turizm Sektörünün Avantajları

- a. Kültür ve doğa turizmi potansiyeli
- b. Jeotermal yönden zengin kaynakları
- c. Flora & Fauna zenginliği
- d. Turizme yönelik devlet destekleri ve teşvikler

4. Enerji ve Madencilik Sektörünün Avantajları

- a. Yenilenebilir enerji potansiyeli (Özellikle güneş ve rüzgâr enerjisi)
- b. Atık enerjinin tarımda / seracılıkta kullanılabilmesi
- c. Enerji nakil hatlarının geçiş hattında olması

Teşvik ve Destekler

1) YENİ TEŞVİK SİSTEMİ

Yeni Teşvik Sistemi 15.06.2012 tarihinde Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ve 20.06.2012 tarihinde Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğin Resmi Gazetede yayımlanmasıyla yürürlüğe girmiştir.

Yeni Teşvik Sistemiyle birlikte İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksine (2011) göre yeni bir düzenleme yapılarak il bazlı teşvik sistemine geçiş yapılmıştır. Osmaniye 6 bölgesi bu yeni teşvik sisteminde 5. Bölgede yer almaktadır.

Sağlanacak destek unsurları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Destek Unsurları	Genel Teşvik Uygulamaları	Bölgesel Teşvik Uygulamaları	Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki	Stratejik Yatırımların Teşviki
KDV İstisnası	✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti	✓	✓	✓	✓
Vergi İndirimi		✓	✓	✓
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		✓	✓	✓
Faiz Desteği		✓		✓
Yatırım Yeri Tahsisi		✓	✓	✓
KDV İadesi*				✓

*Sabit yatırım tutarı 500 milyon TL üzerinde olan stratejik yatırımlara sağlanır.

Yeni Teşvik Sistemi 4 farklı uygulamadan oluşmaktadır.

- Genel Teşvik Uygulamaları
- Bölgesel Teşvik Uygulamaları
- Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki
- Stratejik Yatırımların Teşviki

GENEL TEŞVİK SİSTEMİ

Şartlar:

- Asgari sabit yatırım tutarının 500 bin TL olması,
- Teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile diğer teşvik uygulamaları kapsamında yer almaması.

Hangi Destekler Sağlanır?

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği (Sadece tersanelerin gemi inşa yatırımları için ve 18 ayı geçmemek kaydıyla)

BÖLGESEL TEŞVİK SİSTEMİ

Şartlar:

- Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Ekinde (Ek 2) yer alan asgari şartları taşıması

Hangi Destekler Sağlanır?

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Vergi İndirimi
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
- Faiz Desteği
- Yatırım Yeri Tahsis

Bölgesel Teşviklerden Yararlanacak Sektörler

5. Bölge/Asgari Yatırım Tutarı

Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 milyon TL, diğer yatırım konularında 1 milyon TL
Giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
Metal eşya	1 Milyon TL
Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 milyon TL
Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
Oteller	3 yıldız ve üzeri

Öğrenci yurtları	100 Öğrenci
Soğuk hava deposu hizmetleri	500 Metrekare
Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
Seracılık	10 Dekar

ÖNCELİKLİ YATIRIM KONULARI

Aşağıda belirtilen yatırım konuları beşinci bölgede uygulanan bölgesel desteklerden faydalanabilir.

- Denizyolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar.
- Özel sektör tarafından yapılacak şehirlerarası yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları ile şehir içi yük taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları.
- Test merkezleri, rüzgar tüneli ve bu mahiyetteki yatırımlar (Otomotiv, uzay veya savunma sanayine yönelik olanlar).
- Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde yapılacak turizm yatırımlarından bölgesel desteklerden yararlanabilecek nitelikteki turizm konaklama yatırımları.
- Asgari elli bin metrekare kapalı alana sahip uluslararası fuar yatırımları (Konaklama ve alışveriş merkezi üniteleri hariç).
- Sağlık Bakanlığında alınacak proje onayına istinaden gerçekleştirilecek asgari yirmi milyon Türk Lirası tutarındaki biyoteknolojik ilaç, onkoloji ilaçları ve kan ürünleri üretimine yönelik yatırımlar.

- Savunma Sanayii Müsteşarlığından alınacak proje onayına istinaden gerçekleştirilecek asgari yirmi milyon Türk Lirası tutarındaki savunma, havacılık ve uzay alanındaki yatırımlar.
- Maden istihraç yatırımları ve/veya maden işleme yatırımları (4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununda tanımlanan I. grup madenler ve micir yatırımları ile İstanbul ilinde gerçekleştirilecek istihraç ve/veya işleme yatırımları hariç).
- Özel sektör tarafından gerçekleştirilecek olan ilk, orta ve lise eğitim yatırımları.
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından desteklenen AR-GE projeleri neticesinde geliştirilen ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar.

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLARIN TEŞVİKİ

Şartlar:

- Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Ekinde (Ek 3) yer alan büyük ölçekli yatırımlar listesinde yer alması

Yatırım Konuları	Asgari Sabit Yatırım Tutarları (Milyon TL)
Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı	1000
Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı	200
Limn ve Limn Hizmetleri Yatırımları	200
Motorlu Kara Taşıtlarının İmalatı Yatırımları:	
a) Motorlu Kara Taşıtları Ana Sanayi Yatırımları	200
b) Motorlu Kara Taşıtları Yan Sanayi Yatırımları	50

Demiryolu ve Tramvay Lokomotifleri ve/veya Vagon İmalatı Yatırımları	50
Transit Boru Hattıyla Taşımacılık Hizmetleri Yatırımları	
Elektronik Sanayi Yatırımları	
Tıbbi Alet, Hassas ve Optik Aletler İmalatı Yatırımları	
İlaç Üretimi Yatırımları	
Hava ve Uzay Taşıtları ve/veya Parçaları İmalatı Yatırımları	
Makine (Elektrikli Makine ve Cihazlar Dahil) İmalatı Yatırımları	
Metal Üretimine Yönelik Yatırımlar: [Maden Kanununda belirtilen IV/c grubu metalik madenlerin cevher ve/veya konsantresinden nihai metal üretimine yönelik yatırımlar (bu tesislere entegre madencilik yatırımları dahil)]	

Hangi Destekler Sağlanır?

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Vergi İndirimi
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
- Yatırım Yeri Tahsisi

STRATEJİK YATIRIMLARIN TEŞVİKİ

Şartlar

- Asgari sabit yatırım tutarının 50 milyon TL' nin üzerinde olması,
- Yatırım konusu ürünle ilgili yurtiçi toplam üretim kapasitesinin ithalattan az olması,
- Yatırımla sağlanacak asgari katma değer %40 olması (Rafineri ve petrokimya yatırımlarında bu şart aranmayacaktır),
- Üretilecek ürünle ilgili toplam ithalat değeri son 1 yıl itibarıyla en az 50 milyon \$ olması (Yurt içi üretimi olmayan mallarda bu şart aranmayacaktır)

Yukarıdaki kriterlerin tamamını birlikte sağlayan ürünler stratejik yatırım olarak değerlendirilecektir.

Hangi Destekler Sağlanır?

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Vergi İndirimi
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
- Yatırım Yeri Tahsisi
- Faiz Desteği
- KDV İadesi (Sadece 500 milyon TL üzeri yatırımlar için ve yalnızca bina-inşaat harcamalarında geçerli olmak kaydıyla)

AR-GE VE ÇEVRE YATIRIMLARI

AR-GE ve çevre yatırımları; KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti ve faiz desteğinden yararlandırılır.

DESTEK UNSURLARI (Osmaniye ilinin yer aldığı 5. bölge destekleri)

Katma Değer Vergisi İstisnası

Teşvik belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için katma değer vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

Gümrük Vergisi Muafiyeti

Teşvik belgesi kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için gümrük vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

Vergi İndirimi

Gelir veya kurumlar vergisinin;

Bölgesel teşvik uygulamalarında

Yatırıma katkı oranı sabit yatırım tutarının % 40'una ulaşıncaya kadar % 80 indirimli (01.01.2014 tarihinden sonra başlanan yatırımlarda yatırıma katkı oranı % 30 ve indirim oranı % 70'dir.)

Büyük ölçekli yatırımlarda

Yatırıma katkı oranı sabit yatırım tutarının % 50'ine ulaşıncaya kadar % 80 indirimli olarak uygulanmasıdır (01.01.2014 tarihinden sonra başlanan yatırımlarda yatırıma katkı oranı % 40 ve indirim oranı % 70'dir.)

Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği

Büyük ölçekli yatırımlar, stratejik yatırımlar ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının 31.12.2013 tarihine kadar başlanan yatırımlar için 7 yıl (OSB'de yer alan yatırımlar için 10 yıl), 01.01.2014 tarihinden itibaren başlanan yatırımlar için 6 yıl (OSB'de yer alan yatırımlar için 7 yıl) boyunca Bakanlıkça karşılanmasıdır.

Yararlanılan sigorta primi işveren hissesi desteğinin tutarı, bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenen yatırımlar ile büyük ölçekli yatırımlarda sabit yatırım tutarının sırasıyla %35 ve %11'ini (OSB'de yer alan yatırımlar için %50 ve %15) geçemez.

Faiz Desteği

Faiz Desteği, teşvik belgesi kapsamında kullanılan en az bir yıl vadeli yatırım kredileri için sağlanan bir finansman desteği olup, teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının %70'ine kadar kullanılan krediye ilişkin ödenecek faizin veya kâr payının TL cinsi kredilerde 5 puanının, dövizde endeksli kredilerde 2 puanının Bakanlıkça karşılanmasıdır. Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında yapılacak yatırımlarda proje bazında sağlanacak faiz desteği tutarı 5. Bölgede yediyüzbin Türk Lirasını geçemez.

Yatırım Yeri Tahsisi

Teşvik Belgesi düzenlenmiş yatırımlar için Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilmesidir.

Katma Değer Vergisi İadesi

Sabit yatırım tutarı 500 milyon Türk Lirasının üzerindeki Stratejik Yatırımlar kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları için tahsil edilen KDV'nin iade edilmesidir.

Osmaniye ilinde büyük ölçekli yatırımlar veya bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında teşvik belgesi düzenlenen yatırımlar,

- Yatırımın organize sanayi bölgesinde (OSB) gerçekleştirilmesi
- Yatırımın, aynı sektörde faaliyet gösteren en az beş gerçek veya tüzel kişinin ortağı olduğu yatırımcı tarafından gerçekleştirilmesi ve ortak faaliyet gösterilen alanda entegrasyonu sağlayacak bir yatırım olması

Koşullarından en az birini sağlamaları halinde vergi indirim ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından bir alt bölge olan 6. bölgede sağlanan daha avantajlı oran ve sürelerde bu desteklerden yararlanabilir.

ÖRNEK Teşvik Belgesi Uygulaması

Yer Fıstığı İşlemesi Sektöründe faaliyet gösteren bir firmanın 2014 yılında başladığı aşağıdaki gibi bir yatırımla 50 kişiye ek istihdam sağlayacağını varsayalım.

Arazi-arsa gideri	: 500.000 TL
Bina-inşaat gideri	: 500.000 TL
Yabancı makine-teçhizat gideri	: 2.000.000 TL
Yerli makine-teçhizat gideri	: 1.000.000 TL
Toplam yatırım miktarı	: 4.000.000 TL

Söz konusu yatırım, sektörü ve yatırım miktarı açısından bölgesel teşvik uygulamalarından faydalanmaya hak kazanır.

KDV İstisnası

KDV İstisnası, teşvik edilen yatırım kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için katma değer vergisinin ödenmemesidir.

Yatırım projesi kapsamında, yurtiçinden 1.000.000 TL'lik yerli, yurtdışından da 2.000.000 TL'lik ithal makine ve teçhizat satın alacak olan bir yatırımcının, projesinin KDV istisnası teşvik aracından faydalandırılması durumunda yaklaşık 540.000 TL'lik bir avantaj sağlaması mümkündür.

$$\begin{aligned} \text{KDV İstisnası Tutarı} &= (\text{Toplam Makine ve Teçhizat Bedeli}) \times (\text{KDV Oranı}^*) \\ &= 3.000.000 \text{ TL} \times 0.18 = 540.000 \text{ TL}^{**} \end{aligned}$$

* KDV Kanununda belirtilen özel haller dışında, Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında temin edilen yatırım malı makine ve teçhizat için belirlenen KDV oranı % 18'dir.

** Katma Değer Vergisi'ni mahsup edebilen firmalar için desteğin net katkısı, KDV mahsup edilene kadarki finans kolaylığı kadardır.

Gümrük Vergisi Muafiyeti

Gümrük Vergisi Muafiyeti, teşvik edilen yatırım kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için ithalat rejimi kararında belirtilen gümrük vergisinin ödenmemesidir. Fasıllar bazında Gümrük Vergi Oranları "İthalat Rejimi Kararı" eki listelerde belirtilmektedir.

Yatırım projesi kapsamında, yurtdışından 2.000.000 TL'lik ithal makine ve teçhizat satın alacak olan bir yatırımcının, projesinin gümrük vergisi muafiyeti teşvik aracından faydalandırılması durumunda yaklaşık 40.000 TL'lik bir avantaj sağlaması mümkündür.

$$\begin{aligned} \text{Gümrük Vergisi Muafiyet Tutarı} &= (\text{İthal Makine ve Teçhizat Bedeli}) \times (\text{Gümrük Vergisi Oranı}^*) \\ &= 2.000.000 \text{ TL} \times (\%2)^* = 40.000 \text{ TL} \end{aligned}$$

* İthalat Rejimi Kararı'nda öngörülen Gümrük Vergisi Oranı ülkelere göre farklılık göstermekte olup, %2 oranı ortalama olarak kabul edilebilir.

Vergi İndirimi

İndirimli vergi oranı %70, yatırıma katkı oranı %30, toplam yatırım tutarı: 4 Milyon TL

Firmanın 1,2 milyon TL tutarında vergi indiriminden faydalanması mümkündür. Yıllık vergi yükümlülüklerinden düşeceği vergi bu tutara ulaşmaya kadar yatırımcı, Türkiye'de %20 olan kurumlar vergisini faydalandığı indirimli oran olan %6 üzerinden ödeyecektir. Projesinin desteklediği uygulama yatırım tamamlanmadan da bu teşvik aracından faydalanılmasını sağladığı için, yatırımcı 1,2 milyon TL'lik vergi indiriminin 600 bin TL'lik kısmını yatırım döneminde mevcut faaliyetlerinden elde ettiği gelirler için de kullanabilecektir.

Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği

Yatırıma katkı oranı %35 = 4.000.000 TL * 0,35 = 1.400.000 TL (Destek üst limiti)

Destek Süresi: 6 Yıl

Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği ile işletme döneminde iş gücü maliyetlerinin azaltılması amaçlanmaktadır. Yatırım tamamlandıktan sonra her bir ilave istihdam edilen personelin sigorta primi işveren hisselerinin asgari ücrete denk gelen kısmı Ekonomi Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

$$\text{Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği Tutarı} = (\text{İlave İstihdam}) \times (\text{Süre})^* \times (\text{Sigorta Primi İşveren Payı})^{**}$$

$$= 50 \text{ işçi} \times 72 \text{ ay} \times 141,90 \text{ TL} = 510.840 \text{ TL}$$

Firmanın sigorta primi işveren hisseleri ödemediği 6 yıl boyunca çalıştırabileceği personel sayısını şu şekilde hesaplayabiliriz.

$$\text{Destek Üst Limiti} / ((\text{Süre}) \times (\text{Sigorta Primi İşveren Payı}))$$

$$= 1.400.000 / (72 \text{ Ay} \times 141,90) = 137 \text{ Kişi}$$

* Süre, bölgede öngörülen destek süresinin "ay" cinsinden ifadesidir.

** 2014 yılı ilk yarısı için geçerli olan tutar. 6 yıl boyunca sabit olduğu varsayılmıştır.

Faiz Desteği

Desteklenecek Kredi Miktarı = Toplam Sabit Yatırım * 0,7

$$= 4 \text{ Milyon TL} \times 0,7 = 2,8 \text{ Milyon TL}$$

Destek Oranı = TL kredilerde 5 puan, döviz kredilerde 2 puan

Destek Üst Limiti = 700.000 TL

Buna göre firma yatırım kapsamında kullandığı kredinin 2,8 milyon TL'sine denk gelen kısmı için faizin 5 puanlık miktarı 5 yıl boyunca 700.000 TL'ye ulaşana kadar Ekonomi Bakanlığınca karşılanabilir.

Yatırım Yeri Tahsisi

Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmiş büyük ölçekli yatırımlar, stratejik yatırımlar ve bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar için Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde, yatırımın yapılacağı ilde yatırıma uygun arazi-arsa olması halinde ihale yoluyla yatırım yeri tahsis edilebilir.

Taşınmazlar üzerinde gerçekleştirilecek toplam yatırım tutarı, taşınmazın rayiç değerinin tarım, hayvancılık ve eğitim yatırımları için bir, turizm yatırımları için iki, diğer yatırımlar için üç katından az olamamaktadır. 4 Milyon TL'lik örnek yatırım için talep edilen arazinin rayiç bedeli en fazla 1.330.000 TL olabilir. Taşınmaza ilişkin yıllık kira bedeli, emlak vergisi değerinin %0,5-2,5 oranında belirlenmekte olup, bu tutar her yıl ÜFE oranında artırılabilmektedir.

Teşvik Sisteminde Kalkınma Ajanslarının Rol ve Sorumlulukları

2012-3305 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kalkınma Ajansları bazı Sanayi Odaları ile birlikte yerel birimler arasında zikredilmiş olup, faaliyet gösterdikleri bölgedeki teşvik belgeleri ile ilgili;

- Müracaatların alınması (10 Milyon TL'yi aşmayan Genel Teşvikler)
- Yatırımların gerçekleştirme durumlarının takip edilmesi;
- Tamamlama vizesi ve ekspertiz raporu düzenlenmesi;

İş ve işlemlerinin gerçekleştirilmesi ile sorumludurlar.

Ayrıntılı bilgi için Ekonomi Bakanlığı web sitesini (www.ekonomi.gov.tr) ve Ofisimizi ziyaret ediniz.

2) DOĞAKA DESTEKLERİ

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'nın mali destekleri, "Doğrudan Finansman Desteği" ile "Faiz Desteği ve Faizsiz Kredi Desteği" olmak üzere iki ana gruba ayrılır.

Doğrudan Finansman Desteği; Ajansın belli proje ve faaliyetlere yaptığı karşılıksız yardımlardır. Doğrudan Finansman Desteği; Ajansın esas itibarıyla proje teklif çağrısı yöntemiyle kullandığı desteklerden oluşur. Ancak Ajans istisnai olarak, proje teklif çağrısı yapmaksızın ve proje hazırlığı

konusundaki yükümlülüklerinden bazılarını hafifletmek veya proje hazırlık sürecini doğrudan yönetmek suretiyle, doğrudan faaliyet mali desteği ve güdümlü proje desteği şeklinde de destek sağlayabilir.

Ayrıca 2008 yılından itibaren Kalkınma Bakanlığının genel koordinasyonunda 31 ilde Valilikler tarafından yürütülen Sosyal Destek Programının (SODES) Kalkınma Ajansları tarafından bölgesel bir yaklaşımla uygulanması amacıyla T.C. Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı 2011 yılında "Pilot Ajans" olarak seçilmiştir ve bu yıldan itibaren, faaliyet gösterdiği TR63 Bölgesinde (Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye), SODES Programını uygulamaktadır.

Faiz desteği ve faizsiz kredi desteği ise; Ajansın, hazırlayacağı bölgesel plan çerçevesinde bölgenin ekonomik ve sosyal gelişmesine katkıda bulunacağını tespit ettiği sektör ve konularda, belirtilen koşulları taşıyan uygun başvuru sahiplerine sağladığı mali desteklerdir.

Faiz desteği ve faizsiz kredi desteği henüz uygulama aşamasında olmayıp Ajansımız sadece Doğrudan Finansman Desteği aracılığıyla TR63 bölgesinin ekonomik ve sosyal gelişimine katkı sağlamaktadır.

Ayrıntılı bilgi için Ajans web sitemiz www.dogaka.gov.tr'yi ziyaret ediniz.

DOĞAKA'NIN DESTEK DIŞI FAALİYETLERİ

- **Zeytin ve Zeytinyağı Çalıştayları:** Son yıllarda Osmaniye ili başta olmak üzere bölgede hızla artan zeytin üretimi ve zeytincilik yatırımlarının doğru stratejilerle yönetilmesi ve bu yatırımlardan ekonomik anlamda en yüksek faydanın elde edilmesine katkı sağlamak amacıyla zeytin ve zeytinyağına yönelik üretim ve pazarlama alanlarında "Doğu Akdeniz Bölgesi Zeytincilik Çalıştayı" ile "Zeytin ve Zeytinyağı Pazarlama Çalıştayı" 2011 ve 2012 yıllarında Osmaniye ilinde düzenlenmiştir.
- **Demir Çelik Paneli:** Osmaniye ilinin üretim ve istihdam alanında büyük yer tutan Demir Çelik sektörü konusunda bilgi ve tecrübe paylaşımı amacıyla sektörün ülke çapında önde gelen temsilcileri, akademisyenler ve sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin katıldığı "Osmaniye Demir Çelik Paneli" düzenlenmiştir.
- **İskenderun Lojistik Köyü ile Antakya ve Osmaniye Lojistik Destek Merkezleri Master Planı:** Lojistik açısından Doğu Akdeniz'de stratejik bir konuma sahip olan TR63 bölgesinde yapılacak lojistik merkezi yatırımının sürdürülebilir ve merkezin ülke ve dünya ekonomisinde söz sahibi olması için önemli bir adım olan Lojistik Master Planı 2012 yılında hazırlanmış ve yayınlamıştır.
- **Uluslararası Lojistik Konferansı:** Hatay ve Osmaniye illerinin bölgesel kalkınmasında lojistik sektörünün geliştirilmesi yoluyla bölge ekonomisinin, sanayisinin ve ticaretinin geliştirilmesine destek verilmesi, Osmaniye'nin lojistik sektöründeki yerinin duyurulması, sektörde akademik bilgi ve endüstriyel yapının ortak çalışmasının başlatılması ve tüm sektörel aktörlerin bir araya getirilmesi amacıyla DOĞAKA ve OKÜ işbirliği ile "Osmaniye Uluslararası Lojistik Konferansı" Lojistik sektörünün önde gelen kurumlarından konuşmacıların katılımıyla gerçekleştirilmiştir.
- **Osmaniye Tarımsal Strateji ve Eylem Planı:** Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı desteğiyle Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi ve Osmaniye İl Tarım, Gıda ve Hayvancılık Müdürlüğü işbirliğinde hazırlanmış olan Osmaniye Tarımsal Strateji ve Eylem Planı ile 2014-2018 yıllarını kapsayan 5 yıllık dönem için Osmaniye tarımının geliştirilmesine yönelik stratejiler ile projeler belirlenmiştir.
- **Ulusal ve Uluslararası Fuarlara Katılım:** Bölgemizin ulusal ve uluslararası tanıtımını yapmak ve bilinirliğini arttırmak amacıyla DOĞAKA, 2011 Antalya Yöresel Ürünler Fuarına (YÖREX) ve 2011 Olivtech Zeytin Zeytinyağı ve Teknolojileri Fuarına 2012 Moskova Textilegroprom Fuarına, 2012-2013 Adana Mobilya ve Dekorasyon Fuarına, 2013 Gapshoes Fuarına, 2013 Adana Tarım ve Sera Bahçe Fuarına, 2014 İstanbul Mobilya Fuarına (İSMOB), 2014 International Tourism Bourse (ITB Berlin Fuarına ve 2011-2014 yılları arasında Doğu Akdeniz Turizm ve Seyahat Fuarı (EMITT), Bölge firmaları ile birlikte katılım sağlamıştır.
- **Osmaniye Turizm Stratejisi ve Eylem Planı:** Osmaniye ilinin turizm potansiyellerinin tespit edilmesi, mevcut tarihi, kültürel ve doğal varlıkların daha etkin bir şekilde değerlendirilmesi ve iyileştirilmesi amacıyla Osmaniye Turizm Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanmaktadır.

DOĞAKA Yatırım Destek Ofisleri

Biz Kimiz?

Ağustos 2010 itibarıyla T.C. Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'nın faaliyet gösterdiği Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illerinde 3 uzman personelimizin görevlendirildiği Yatırım Destek Ofislerimiz kurularak faaliyetlerine başlamıştır.

Osmaniye Yatırım Destek Ofisi Ne Yapar?

- Yatırımcıların il düzeyindeki kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren "izin ve ruhsat işlemleri" ile "diğer idari iş ve işlemlerini" tek elden takip eder.
- Yatırımcılara ücretsiz danışmanlık hizmeti verir.
- İldeki yatırımları izler.
- İldeki iş ve yatırım olanaklarının ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapar.
- İlde gerçekleştirilecek yatırım, destek ve tanıtım faaliyetlerini destekler ve koordine eder.
- Ajans faaliyetlerinin il düzeyinde yürütülmesine destek sağlar.

İşlemler Ücretli midir?

İzin ve ruhsat ile teşvik konularında ilgili mevzuatta öngörülen harç, ücret ve diğer mali yükümlülükler dışında Osmaniye Yatırım Destek Ofisi'nde yatırımcılara sunulan hizmetler ücretsizdir.

3) DİĞER DESTEKLER

Osmaniye'de yatırımcıların Ekonomi Bakanlığı ve Ajans Destekleri dışında;

- KOBİ'lere yönelik KOSGEB Destekleri (Ayrıntılı bilgi için www.kosgeb.gov.tr)
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Destekleri (Ayrıntılı bilgi için www.sanayi.gov.tr)
- TÜBİTAK Destekleri (Ayrıntılı bilgi için www.tubitak.gov.tr)
- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü Destekleri (Ayrıntılı bilgi için www.osmaniyetarim.gov.tr)
- Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı Destekleri (Ayrıntılı bilgi için www.ttg.gov.tr)
- Kültür ve Turizm Bakanlığı Turizm Teşvikleri (Ayrıntılı bilgi için www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr) gibi destek mekanizmalarından faydalanma imkanı vardır.

